

OCUCIĆ (31) *vb pf*

o jasne.

inf ocucić (2). \diamond *fut* 3 *sg* ocuci (1). \diamond *praet* 1 *sg m* ocuciłem, -em ocucił (3). \diamond 2 *sg f* -ś ocuciła (1). \diamond 3 *sg m* ocucił (11). *n* ocuciło (1). \diamond 3 *pl m pers* ocucili (1). \diamond *imp* 2 *sg* ocuć (1). \diamond *part praet act* ocuciwszy (10).

Sł stp notuje, Cn s.v. ocucam się, Linde XVII – XVIII w.

1. Obudzić się ze snu; expergisci Calag, Cn; evigilare, vigilare Vulg; excire Cn (30) : [Paw] W noczy gdy oczuci á czudności fwey dla ciemności oglądać nie może/ tedy łzpetnie krzyczy przelęknąwszy fie á mniemaiącz żeby czudność fwą łtracił. *FalZioł* IV 21d; *BielŻyw* 155; *Leop Ruth* 3/8; vdał fie na trzy dni łpokoiem być/ áby mu Bog obiáwił przez łen/ iáko fie ma łprawowác/ gdy ocucił niemowił nic *BielKron* 214v, 14v, 53, 76v; A thedy Cefarz vłfyłzał głos we łnie rzekący: Weźmi/ weźmi/ weźmi. Thedy Cefarz ocuciłwfy złękl fie bárzo *HistRzym* 133, 63, 78v, 81, 100, 133; *BielSpr* 42v; Erwachen. Ocucić/ et ocknąć się. *Expergisci. Calag* 177a; *PudłFr* 73.

ocucić od czego [= z powodu czego] (1): y ia od oney trwogi/ y od záchwycenia myłli/ y od boiáźni wielkiey ocuciłem *Leop* 4.*Esd*r 12/3.

W przeciwstawieniu: »ocucić ... zasnąć (a. usnąć)« (5): ocutziłwfy gdym záfię vlnął widzyáłem drugi łen. *HistJóz* Bv, B; Záłnałem ya w łálce twey á zafięm ocucił/ Bom fie w opyekę twoyę moy Pánye poruczył *LubPs* B2v [*idem ArtKanc*]; *Leop Gen* 41/21; *ArtKanc* Q.

Zwrot: »(jakoby) z(e) snu, po spaniu ocucić« [*szyk zmienny*] (3:1): Tymże téz głofem matka iego blogołlawioná [*stojąca pod krzyżem*]/ iakoby z wielkięgo łnu otzuciłwfy/ głowę fwą podniozłwfy/ rzekła ku łynowi *OpecŻyw* 144; ocutziłwfy Farao po łpányu dlá boiazny/ ráno połłał do włfytkych mędrkow y wyłłtzkow Eipłskych *HistJóz* B; *BielKron* 17v; *Pandicular*, Ciągnę fie/ poziewam yáko cy czinią kótrzi ze łnu dopiero ocucili. *Mącz* 275a.

Przen (4) :

a) O Bogu: zacząć ingerować w ludzkie sprawy (2) : [mamy] bogá [...] pilnye prośić/ áby on raczył [...] ocuciłwfy/ łám wedle fwey S. woley nas y łodkę kołcyoła fwego záchowác *KromRozm III* L3; *Ocuć náwyedz pogány LubPs* O4v.

b) Powrócić do życia, ożyć (2) :

Zwrot: »z łmierci ocucić« (1): [*Chrystus*] Nocną ciemność oświecił łwiatłem vcięłzonym/ gdy z łmierci ocucił będąc iuż włkrzełzonym *ArtKanc* F4.

Szereg: »ocucić albo ożyć« (1): Pod tym téz Theodozyufem łiedm brátow łpiących ocuciło áłbo ożyło/ ktorzy byli zá Decyulá Cefárzá w iáłkini zámknieni *BielKron* 160.

2. Prawdopodobnie: Obudzić ze snu [kogo] (1) :

Szereg: »nie budzić ani ocucić« (1): Poprzyłięgam was [...] / ábyłcie nie budzili/ áni ocucić kazáli namillłfey moiey [*ne suscitatis neque evigilare faciatis dilectam*]/ dokądby łámá niezáchciáła. *Leop Cant* 2/7.

Synonimy: **1.** obudzić się, ocknąć, ocknąć się; **2.** obudzić, przebudzić, zbudzić.

Formaje współrdzenne: ocucić się, przecucić, przecucić się, zacucić; ocucać, ocucać się, przecucać.

Cf OCUCENIE, **OCUCIĆ SIĘ, OCUCONY**

